

Teaching Guide

Identifying Data					2016/17
Subject (*)	Animación e xestión sociocultural		Code	652G03017	
Study programme	Grao en Educación Social				
Descriptors					
Cycle	Period	Year	Type	Credits	
Graduate	2nd four-month period	Second	Obligatoria	6	
Language	Galician				
Teaching method	Face-to-face				
Prerequisites					
Department	Pedagogía e Didáctica				
Coordinador	Pose Porto, Hector Manuel	E-mail	hector.pose@udc.es		
Lecturers	Pose Porto, Hector Manuel	E-mail	hector.pose@udc.es		
Web					
General description	A profesionalización do/a educador/a social ten na animación e xestión sociocultural un ámbito ben determinado pola teoría así como pola praxe profesional. Na presente materia, preténdese poñer a disposición do alumnado, referentes tanto teóricos como prácticos que redunden nunha formación sólida e diversificada.				

Study programme competences

Code	Study programme competences
A2	Comprender os supostos e fundamentos históricos, pedagóxicos, psicolóxicos e sociolóxicos da acción socioeducativa e os seus ámbitos de actuación, valorando as súas implicacións.
A6	Seleccionar diferentes métodos e técnicas para a planificación e avaliación de programas e servizos.
A9	Deseñar e desenvolver proxectos, programas e servizos nos diferentes campos de intervención profesional promovendo a participación e o desenvolvemento comunitario.
A10	Analizar, difundir, orientar e desenvolver procesos de promoción cultural.
A11	Observar, analizar, interpretar procesos de mediación social, cultural e educativa.
A15	Elaborar e xestionar medios e recursos para a intervención socioeducativa.
A20	Desenvolver unha disposición favorable ao traballo en contornos multiculturais e plurilingüísticos.
B1	Elaborar, analizar, sintetizar, valorar e transmitir criticamente a información.
B2	Redactar e presentar informes técnicos, memorias, regulamentos ou calquera outro documento básico que contribúa a regular a acción socioeducativa.
B6	Adquirir e dominar habilidades comunicativas que permitan transmitir información, ideas e propostas a diversas audiencias.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.

Learning outcomes

Learning outcomes	Study programme competences		
Coñecer os supostos básicos e a terminoloxía afín da Animación Sociocultural	A2		
Adquirir e desenvolver capacidades de análise, reflexión, programación e acción sociocultural nas comunidades	A6 A9 A10 A11 A15	B1 B2	C4
Desenvolver as habilidades comunicativas para interactuar con diversas audiencias	A20	B6	

Contents

Topic	Sub-topic

1. A Animación Sociocultural: xénese e evolución	1.1 Aparición do termo e evolución histórica 1.2 Análise conceptual 1.3 Conceptos afíns: xestión cultural e desenvolvemento comunitario
2. Ámbitos de intervención da ASC	2.1 Diversas perspectivas segundo tres referentes teóricos
Deseño dun proxecto de ASC	3.1 Fases de elaboración 3.2 Metodoloxías e dinámicas de implicación social 3.3 O rol do/a animador/a sociocultural: a súa profesionalización
4. A Axenda 21 da Cultura	..
5. Animación e Xestión Sociocultural	5.1 Espazos, recursos e programas a nivel local 5.2 Os municipios como marco administrativo e de acción: organigramas e áreas de acción 5.3 Cidadanía e Participación Social 5.4 O patrimonio cultural como motor de desenvolvemento local

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Guest lecture / keynote speech	A2 A6 A15	18	6	24
Document analysis	A10	3	18	21
Collaborative learning	A20 B1	12	22	34
Case study	A11 B2	3	10	13
Directed discussion	B6	2	12	14
Workbook	C4	2	20	22
Mixed objective/subjective test	A9	2	12	14
Personalized attention		8	0	8

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description
Guest lecture / keynote speech	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade sóese reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.
Document analysis	Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para a análise dos mesmos. Pódese empregar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.
Collaborative learning	Conxunto de procedementos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con tecnoloxías da información e as comunicacións, que se basean na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa conxuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo.
Case study	Metodoloxía onde o suxeito se enfrenta ante a descrición dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo.

Directed discussion	Técnica de dinámica de grupos na que os membros dun grupo discuten de forma libre, informal e espontánea sobre un tema, aínda que poden estar coordinados por un moderador.
Workbook	Son un conxunto de textos e documentación escrita que se recolleron e editaron como fonte de profundización nos contidos traballados.
Mixed objective/subjective test	Proba que integra preguntas tipo de probas de ensaio e preguntas tipo de probas obxectivas. En canto a preguntas de ensaio, recolle preguntas abertas de desenvolvemento. Ademais, en canto a preguntas obxectivas, pode combinar preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación.

Personalized attention

Methodologies	Description
Case study	Trala detida lectura ou observación de diversa documentación práctica que achegará o profesor, éste respostará ás dúbidas formuladas polo alumnado. Aquel alumnado que con motivos xustificadas (traballo e contrato) decida cursar a materia sen presenza regular na clase, deberá realizar outro tipo de actividades educativas que estima o profesor: dossier do alumnado, lecturas específicas e exame. Calquera das tres actividades deberán estar superadas favorablemente para aprobar a materia. IMPORTANTE: Aqueles 20 alumnos/as que queira libremente acollerse ao proxecto de VOLUNTARIADO SOCIOCULTURAL, por aprendizaxe por servizo (APs) será avaliados segundo a valoración do titor, a memoria e un proxecto individual que deben presentar antes da data do exame da materia.

Assessment

Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Mixed objective/subjective test	A9	Constará dun exame sen material respostando aos contidos vinculados á materia. Será un exame con dúas ou tres preguntas, unha delas a desenvolver e as outras de carácter máis conciso e breve	100

Assessment comments

As persoas que non acudan a un mínimo dun 80% das sesións de clase, de querer superar a materia deberán:

- Ler comprensivamente o dossier do alumnado
- Realizar e aprobar un exame final escrito
- Analizar unha experiencia de animación ou xestión sociocultural ou un traballo que acorden mutuamente co profesor.

Todos os traballo e o seu xeito de presentalos, deberán ser consensuados co profesor (soporte, prazos...). A nota principal será sempre o exame, mais a presenza e implicación na clase, será moi tida en conta polo profesor.

Sources of information

Basic

ALBERICH, T. (1994): "Experiencias positivas de participación ciudadana en municipios españoles". En HERRERA, F. (ed.): Izquierda europea y poder local. Alfa-Delta, Madrid, pp. 157-173. ALDANONDO, P. e ESCUDERO, J. (2002): La política cultural en el municipio. Fund. Autor, Madrid. ANDER-EGG, E. (1989): La animación y los animadores. Narcea, Madrid. ANDERSEN, L. e OAKLEY, K. (eds) (2008): Making meaning, making money. Cambridge scholars, Newcastle. ASENSIO, M. e POL, E. (2002): Nuevos escenarios en educación. Aprendizaje informal sobre el patrimonio, los museos y la ciudad. Aique, Buenos Aires. AYTO. BARCELONA (1992): La ciudad educadora. Barcelona. BESNARD, P. (1991): La animación sociocultural. Paidós, Barcelona. BONET, L. e outros (2000): Gestión de proyectos culturales. Ariel, Barcelona. BOUZADA, X. (coord.) (1999): O desenvolvemento comunitario local. Un reto da sociedade civil. Galaxia, Vigo. BOUZADA, X. (coord.) (2000): Cultura e concellos: as estratexias da promoción cultural no ámbito local. Consello da Cultura Galega, Santiago. BOUZADA, X. (coord.) (2004): Cultura e Participación. Consello da Cultura Galega, Santiago de Compostela. CABALLO, B. e outros (1997): 131 conceptos clave en Educación Social. Universidade de Santiago, Santiago de Compostela. CABALLO, Mª B. (2001): Los educadores sociales en la animación sociocultural. Pedagogía Social, nº 8. pp. 199-207. CABALLO, Mª B. e FRAGUELA, R. (coords.) (2005): A acción municipal no tempo libre. Deputación da Coruña, A Coruña. CALVO, A. (2002): La animación sociocultural. Una estrategia educativa para la participación. Alianza editorial, Madrid. CALAF, R. (coord.) (2003): Arte para todos. Miradas para enseñar y aprender el patrimonio. Trea, Xixón. CAMARERO, C. e GARRIDO, Mª J. (2004): Marketing del patrimonio cultural. Pirámide, Madrid. CARIDE, J. A. e TRILLO, F. (coords) (2011): Diccionario galego de Pedagogía. Galaxia, Vigo. CARIDE, J. A. (coord.) (2000): Educación Social y Políticas Culturales. Facultad de Ciencias da Educación, Santiago de Compostela. CEMBRANOS, F. e outros (1988): La A. Sociocultural: una propuesta metodológica. Popular, Madrid. COLBERT, F. e CUADRADO, M. (2003): Marketing de las Artes y la Cultura. Ariel Patrimonio, Madrid. COLOM, A. (1987): Modelos de Intervención Socioeducativa. Narcea, Madrid. CUADRADO, M. e BERENGUER, G. (2002): El consumo de servicios culturales. ESIC, Madrid. DIAZ, A. (1992): Gestión sociocultural. La eficacia social. Comunidad de Madrid. ESCUDERO, J. (2004): Análisis de la realidad local. Técnicas y métodos de investigación desde la animación sociocultural. Narcea. Madrid. FEMP (2002): La política cultural en el municipio. SGAE, FEMP. Madrid. FERNANDEZ, B. e LORENTE, J. (edit) (2009): Arte en el espacio público: barrios artísticos y revitalización urbana. Pressas Universitarias de Zaragoza, Zaragoza. FERNANDEZ, E. (1991): La política cultural. Trea, Xixón. FONTAL, O. (2003): La educación patrimonial. Trea, Xixón. FRANCH, J. e MARTINELL, A. (1994): Animar un proyecto de educación social. Paidós. Madrid. FROUFE, S. e SÁNCHEZ, M. A. (1990): Animación sociocultural. Nuevos enfoques. Amarú. Salamanca. GUTIÉRREZ RUEDA, L. (2001): Métodos para la Animación Sociocultural. CCS, Madrid. <http://www.agenda21cultura.net> BAR, M. e outros (1992): Como organizar y gestionar una entidad de ASC. Narcea. Madrid. JIMÉNEZ, E. (2010): Cómo enseñar un museo. IVAM, Valencia. LIPOVETSKY, G. e SERROY, J. (2010): La cultura-mundo. Respuesta a una sociedad desorientada. Anagrama, Barcelona. LÓPEZ DE AGUILETA, I. (2000): Cultura y Ciudad. Trea, Xixón. LÓPEZ DE CEBALLOS, P. (1991): Formación de animadores y dinámicas de animación. Popular, Madrid. MARTIN, M.T. (coord.) (2000): Planificación y diseño de proyectos de ASC. Sanz y Torres. Madrid. MERINO, J. V. (1997): Programas de Animación Sociocultural. Narcea. Madrid. PASCUAL, J. e DRAGOJEVIC, S. (2007): Guía para la participación ciudadana en el desarrollo de políticas culturales para ciudades europeas. Fund. Interarts, Barcelona. PASTOR, Mª I. (2004): Pedagogía museística. Ariel Patrimonio, Madrid. PATTE, G. (1988): ¡Dejadles leer! Los niños y las bibliotecas. Pirene, Barcelona. PÉREZ, M. P. (1994): Como determinar las necesidades de intervención socioeducativa. Narcea, Madrid. PEREZ SERRANO, G. (1993): Elaboración de proyectos sociales. Casos prácticos. Narcea. Madrid. PETRUS, A. (coord.) (1997): Pedagogía Social. Ariel. Madrid. POSE, H. e PORTO, L. (2010): SCD Malpica, 40 anos de fútbol. SCD Malpica, Malpica. POSE, H. (2006): La cultura en las ciudades. Un quehacer cívico-social. Grao, Barcelona. POSE, H. (2003): ¿Creatividade e cidadanía: binomio fantástico?. interea visual nº 1, pp. 34-36. QUINTANA, J. M^a. (1985): Fundamentos de ASC. Narcea, Madrid. QUINTANA, J. M^a (1993): Los ámbitos profesionales de la Animación. Narcea, Madrid. RESOHAZY, R. (1988): El desarrollo comunitario. Narcea, Madrid. REVISTA DE EDUCACIÓN (2005): Sociedad lectora y educación. MEC, Madrid. REVISTA GRIAL (1996): Os dilemas da acción cultural. nº 130. Galaxia. Vigo. REVISTA INTEREA VISUAL: Deputación da Coruña, A Coruña. RIUS-ULLDEMOLINS, J. e outro (2016). Treinta años de políticas culturales en España. PUV: Universitat de Valencia. ROSELLÓ, D. (2004): Diseño y evaluación de proyectos culturales. Ariel, Barcelona. SANTCOVSKY, H. (1995): Los actores de la cultura. Hacer, Barcelona. SANTILLÁN, R.; ARIEL, H. (comp.) (2004): El gestor cultural:

ideas y experiencias para su capacitación. Ediciones CICCUS, Buenos Aires. SEGOVIA, CH. e outros (2015).
Espacios para la innovación, la creatividad y la cultura. PUV, Universitat de Valencia: Valencia. SOLER, P. (1995): La animación sociocultural como metodología y sector profesional del educador social. Claves de Educación Social. Nº 1. Pp. 28-31. SUBIRATS, J. (Editor) (1999): ¿Existe sociedad civil en España? Fund. Encuentro, Madrid. TEJERINA, I. (1994): Dramatización y teatro infantil. SXXI, Madrid. TRILLA, J. (1993): Otras educaciones. Animación Sociocultural, formación de adultos y ciudad educativa. Anthropos, Madrid. TRILLA, J. (coord.) (1997): Animación Sociocultural. Ariel, Barcelona. UCAR, X. (1992): La animación sociocultural. CEAC, Barcelona. UCAR, X. (1992): El teatro en la animación sociocultural. Diagrama, Madrid. ÚCAR, X.; LLENA, A. (coords.) (2006): Miradas y diálogos en torno a la acción comunitaria. Graó, Barcelona. VV. AA. (1989): Procesos socioculturales y participación. Popular, Madrid. VV. AA. (2001): Cultura, Desarrollo y territorio. Xabide. Vitoria-Gasteiz. VV. AA. (2011): Reflexión estratéxica sobre a cultura galega. Consello de Cultura Galega, Santiago. VENTOSA, V. (1992): Evaluación de la animación sociocultural. Popular, Madrid. ----- (1996): La expresión dramática como medio de animación en educación social. Amarú, Salamanca. ----- (1998): Manual del monitor de tiempo libre. CCS. Madrid. VICHE, M. (1989): Intervención sociocultural. Dissabte, Valencia. VIEITES, M. (1999): Do novo teatro á nova dramaturxia. Vigo, Xerais. VIEITES, M. (coord.) (2000): Animación teatral. Teorías, materiais, experiencias. Consello da Cultura Galega, Santiago de Compostela.

Complementary	

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.